

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Από το Πρακτικό 33/9.12.2025 της τακτικής συνεδρίασης της Δημοτικής Επιτροπής του Δήμου Ήλιδας.

Αριθμός Απόφασης 531/2025

ΘΕΜΑ: Περί άσκησης ενδίκων μέσων κατά της υπ'αριθμ. 1389/2023 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

Στην Αμαλιάδα, σήμερα την 9^η Δεκεμβρίου 2025 ημέρα Τρίτη και ώρα 8.30', συνήλθε σε Τακτική Συνεδρίαση η Δημοτική Επιτροπή, ύστερα από τη με αριθμό 33/33295/5.12.2025 έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου, η οποία επιδόθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα στα μέλη της, σύμφωνα με το άρθρο 67 του ν. 3852/10 και τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 75 του ν.3852/2010 (ΦΕΚ Α' 87) όπως ισχύει και των άρθρ. 8 & 9 του ν.5056/2023 (Α' 163).

ΠΑΡΟΝΤΕΣ

ΑΠΟΝΤΕΣ

1. Χριστοδουλόπουλος Χρήστος - Δήμαρχος/Πρόεδρος.	1. Ανδρουτσόπουλος Ανδρέας - μέλος.
2. Αθανασόπουλος Ιωάννης - μέλος.	2. Λυμπέρης Ιωάννης - μέλος.
3. Τσεριώνης Κωνσταντίνος - μέλος.	3. Χριστοφόρου Ευάγγελος-Αντιπρόεδρος.
4. Νικολόπουλος Χρήστος, αναπληρωματικό μέλος / αντικαταστάτης Αναγνωστόπουλου Κωνσταντίνου.	

Αφού διαπιστώθηκε ότι υπάρχει νόμιμη απαρτία, δεδομένου ότι σε σύνολο επτά (7) μελών δήλωσαν παρόντα τέσσερα (4) μέλη και απόντα τρία (3) μέλη, ο Πρόεδρος κ. Χριστοδουλόπουλος Χρήστος, κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης. Τα πρακτικά τηρήθηκαν από το δημοτικό υπάλληλο Χρήστο Ρούτση.

Ο Πρόεδρος ανακοίνωσε το 37^ο θέμα της ημερήσιας διάταξης και έθεσε υπόψη των μελών την γνωμοδότηση της Νομικής Συμβούλου του Δήμου και αναφέρονται τα εξής:

«ΘΕΜΑ: Περί άσκησης ενδίκων μέσων κατά της υπ'αριθμ. 1389/2023 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών

Α. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Περίηλθε σε γνώση μου η υπ'αριθμ. 1389/2023 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, δια της οποίας έγινε δεκτή η από 9-6-2023 αγωγή (αρ. κατ. 1888/9-6-2023) των εναγόντων: 1) Ιωάννας Μπάκουλη, 2) Αθανασίας Παπαδάκου, 3) Ευγενίας Τσέλου, 4) Αθανασίας Ρέτση, 5) Μαρίας Βλασσοπούλου, 6) Βασιλικής Πάλλη, 7) Ελένης Λυμπέρη, 8) Ελένης Γούργουρα, 9) Γεωργίου Πέττα και 10) Κυριακούλας Σούσουρα, κατοίκων όλων Αμαλιάδας κατά του πρώην ΝΠΔΔ με την επωνυμία «Ο ΗΛΕΙΟΣ», στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις έχει ήδη υπεισέλθει ο Δήμος Ήλιδας, μετά την αυτοδίκαιη κατάργηση του ΝΠΔΔ με την επωνυμία «Ο ΗΛΕΙΟΣ».

Οι ενάγοντες ζητούσαν με την υπό κρίση αγωγή τους όπως αναγνωρισθεί ότι οι διαδοχικές συμβάσεις εκάστους από αυτούς ήταν εξ αρχής για καθένα από αυτούς μία ενιαία έγκυρη σύμβασης εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου και ότι συνδέονται με το εναγόμενο με εξ αρχής ενιαίας έγκυρη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου. Επίσης ζητούσαν όπως υποχρεωθεί ο εναγόμενος να τους απασχολεί σύμφωνα με την σύμβαση με την ειδικότητα και στην θέση που ήδη εργάζονταν και απασχολούνται μέχρι σήμερα, να τους καταβάλει τις αποδοχές που αντιστοιχούν στα τυπικά τους προσόντα και στην υπηρεσιακή ένταξη εκάστου από αυτούς και με απειλή χρηματικής ποινής ύψους 200 ευρώ για κάθε ημέρα μη συμμόρφωσης του στην απόφαση που θα εκδοθεί, να κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστή η εκδοθησομένη απόφαση και να καταδικασθεί το εναγόμενο στην δικαστική τους δαπάνη.

Το δικαστήριο έκανε δεκτή την αγωγή των εναγόντων, θεωρώντας αυτή ως μη ασκηθείσα για την όγδοη των εναγόντων, αναγνώρισε ότι οι ενάγοντες συνδέονται με το εναγόμενο με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, αναγνώρισε ότι είναι άκυρη η καταγγελία της σύμβασης εργασίας αυτών, υποχρέωσε τον εναγόμενο να αποδέχεται τις υπηρεσίες των εναγόντων όπως

πριν, κήρυξε την απόφαση προσωρινά εκτελεστή ως προς την αμέσως προηγούμενη καταψηφιστική της διάταξη και απείλησε κατά του εναγομένου χρηματική ποινή 300 ευρώ για κάθε ημέρα άρνησης συμμόρφωσης του προς την παρούσα απόφαση, συμψηφίζοντας τα δικαστικά έξοδα.

Κρίθηκε από το Δικαστήριο ότι οι ανάγκες λειτουργίας των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών του ΝΠΔΔ Ο ΗΛΕΙΟΣ καλύπτονται σχεδόν αποκλειστικά από την παροχή των υπηρεσιών των εναγόντων, δεδομένου ότι στο ωράριο τους είναι επιφορτισμένοι με τις αναφερόμενες στην απόφαση εργασίες, καθόσον στις υπηρεσίες αυτές τα τελευταία χρόνια προέκυψε σημαντική έλλειψη τακτικού προσωπικού λόγω αποχώρησης αρκετών τακτικών υπαλλήλων των αντίστοιχων ειδικοτήτων εκάστους από αυτούς, προκειμένου να συνταξιοδοτηθούν. Οι ανάγκες αυτών των υπηρεσιών καλύπτονταν και εξυπηρετούνται μέχρι σήμερα κατά το μεγαλύτερο μέρος τους με την παρεχόμενη υπηρεσία των εναγόντων λόγω της σημαντικής έλλειψης τακτικού προσωπικού που αντιμετωπίζουν οι ανωτέρω υπηρεσίες του εναγόμενου. Οι δε συμβάσεις τους, παρότι αναφέρονταν κατόνομα ως συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου, στην πραγματικότητα υπέκρυπταν αποδεδειγμένα, σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αόριστης χρονικής διάρκειας για έκαστο από αυτούς, αφού κατά την εκτέλεση τους περιείχαν όλα τα στοιχεία αυτής. Τούτο δε διότι η καθορισμένη στις έγγραφες συμβάσεις τους ορισμένη χρονική διάρκεια δεν δικαιολογούνταν από την φύση των καθηκόντων του, των αναγκών που καλύπτανε, από την δραστηριότητα των δομών και υπηρεσιών που στελεχώνουν, ούτε από κάποιο αποχρώντα λόγο κοινωνικής πολιτικής και έτσι δεν υπήρχε αντικειμενικός λόγος για την σύναψη των συμβάσεων τους ως εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Αντιθέτως, όλοι εξυπηρετούσαν και κάλυπταν καθ'όλη την διάρκεια των συμβάσεων τους μέχρι σήμερα πάγιες και διαρκείς ανάγκες του εναγομένου, στελεχώνοντας τις δραστηριότητες και τα προγράμματα κοινωνικού και παιδαγωγικού χαρακτήρα..».

Β. ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ:

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 648 και 669 του ΑΚ προκύπτει ότι σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αόριστου χρόνου υπάρχει όταν οι συμβαλλόμενοι δεν έχουν συμφωνήσει ορισμένη διάρκεια για την παροχή της εργασίας, ούτε η χρονική αυτή διάρκεια συνάγεται από το είδος και το σκοπό της εργασίας. Αντίθετα η σύμβαση εξαρτημένης εργασίας είναι ορισμένου χρόνου όταν συνομολογείται η διάρκεια αυτής μέχρι ορισμένο χρονικό σημείο ή μέχρι την επέλευση ορισμένου μέλλοντος και βέβαιου γεγονότος ή την εκτέλεση ορισμένου έργου, μετά την περάτωση του οποίου ή την επέλευση του βέβαιου γεγονότος ή του χρονικού σημείου, αυτή παύει να ισχύει αυτοδικαίως. Επομένως, η διάρκεια της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου είναι σαφώς καθορισμένη είτε γιατί συμφωνήθηκε ρητά ή σιωπηρά, είτε γιατί προκύπτει από το είδος και το σκοπό αυτής (ΟΛΑΠ 20/2007, ΑΠ 598/2019, ΑΠ 217/2017, ΑΠ 104/2016). Εξάλλου, από τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 1 εδ. α' και 3 του Ν. 2112/1920, συνάγεται ότι επί συνάψεων αλληπάλληλων συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, εάν δεν δικαιολογείται η συνομολογηθείσα διάρκεια αυτών από τη φύση ή το είδος ή το σκοπό της εργασίας ή δεν υπαγορεύεται από ειδικό λόγο αναγόμενο ιδίως στις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας της επιχείρησης αλλά έχει τεθεί με σκοπό την καταστρατήγηση των διατάξεων περί υποχρεωτικής καταγγελίας των αορίστου χρόνου συμβάσεων εργασίας, ανακύπτει ακυρότητα ως προς τον καθορισμό ορισμένης χρονικής διάρκειας της σύμβασης και θεωρείται ότι έχει καταρτισθεί ενιαία σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου (ΟΛΑΠ 6/2022). Οι εν λόγω διατάξεις, όπως εξ αυτών προκύπτει, έχουν εφαρμογή μόνον επί συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας ή άλλων συμβάσεων που υποκρύπτουν σχέση εξαρτημένης εργασίας, ως ειδικοί κανόνες του εργατικού δικαίου που θεσπίστηκαν εν όψει της ανάγκης μείζονος προστασίας, την οποία έχουν κατά τεκμήριο αυτοί που παρέχουν εξαρτημένη εργασία (ΟΛΑΠ 3/2021, ΟΛΑΠ 20/2007). Ο χαρακτηρισμός ορισμένης σχέσης, κατά την έννοια που προαναφέρθηκε και που δεν αφορά μόνο το χαρακτηρισμό της ως εξαρτημένης ή ανεξάρτητης εργασίας ή έργου αλλά και το χαρακτηρισμό της ως ορισμένου ή αορίστου χρόνου, δεν εξαρτάται από το χαρακτηρισμό που δίνουν σε αυτήν οι δικαιοπράκτορες ή ο νόμος (ή ο έχων ισχύ νόμου κανονισμός), διότι ο χαρακτηρισμός αυτός, ως κατ' εξοχήν έργο της δικαιοδοτικής λειτουργίας, όπως οριοθετείται από τις διατάξεις των άρθρων 26 παρ. 3 και 87 παρ. 2 του Συντάγματος, ανήκει στο δικαστήριο, το οποίο, αξιολογώντας τα πραγματικά περιστατικά που εκτίθενται στο δικόγραφο της αγωγής και εφόσον στη συνέχεια προκύψουν και κατά την αποδεικτική διαδικασία, προσδίδει τον ακριβή (ορθό) νομικό χαρακτηρισμό στη σύμβαση, κρίση η οποία στη συνέχεια ελέγχεται αναιρετικά στα πλαίσια της διάταξης του άρθρου 559 αρ. 1 του ΚΠολΔ (ΟΛΑΠ 3/2021, ΟΛΑΠ 13/2017, ΟΛΑΠ 7/2011, ΟΛΑΠ 8/2011). Η δυνατότητα δε του ορθού χαρακτηρισμού από το δικαστήριο της ουσίας της έννομης σχέσης ως ορισμένου ή αορίστου χρόνου δεν αποκλείεται στις εργασιακές σχέσεις του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ΟΛΑΠ 3/2021, ΟΛΑΠ 7/2011, ΟΛΑΠ 18/2006). Εξάλλου, με τις διατάξεις των παρ.1, 2, 3 του άρθρου 21 του Ν. 2190/1994, όπως ίσχυαν κατά τον

επίδικο χρόνο και πριν την κατάργηση των άρθρων 1-13, 14Α και 15-24 καθώς και των παραγράφων 1-5 και 9-11 του άρθρου 14 του ως άνω νόμου με το άρθρο 61 παρ.1α του Ν. 4765/2021 (ΦΕΚ Α 6), ορίσθηκε ότι οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και γενικότερα τα νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα που αναφέρονται στο άρθρο 14 παρ. 1 του αυτού νόμου, επιτρέπεται να απασχολούν προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, για αντιμετώπιση εποχιακών ή άλλων περιοδικών ή πρόσκαιρων αναγκών με διάρκεια απασχόλησης, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τους οκτώ μήνες, μέσα σε συνολικό χρόνο δώδεκα μηνών, ενώ στις περιπτώσεις προσωρινής πρόσληψης προσωπικού για αντιμετώπιση κατεπείγουσών αναγκών, λόγω απουσίας προσωπικού ή κένωσης θέσεων, η διάρκεια της απασχόλησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τέσσερις μήνες για το ίδιο άτομο, χωρίς να επιτρέπεται εγκύρως παράταση ή σύναψη νέας σύμβασης κατά το αυτό ημερολογιακό έτος ή μετατροπή αυτής σε σύμβαση αορίστου χρόνου. Ο ίδιος νόμος (2190/1994) ορίζει στην παρ.3 του άρθρου 14 αυτού ότι ο διορισμός ή η πρόσληψη τακτικού προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στις υπηρεσίες και τα νομικά πρόσωπα της παρ.1, γίνεται είτε με γραπτό διαγωνισμό, είτε με καθορισμένη σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με τους όρους και διαδικασίες που ορίζονται από τις διατάξεις του, τις οποίες ειδικότερα θεσπίζει αντίστοιχα στις διατάξεις των άρθρων 15 και 18 αυτού, αναλόγως των απαιτούμενων κατά την κείμενη νομοθεσία τυπικών προσόντων για τις αντίστοιχες προσλήψεις, και μετά από προηγούμενη προκήρυξη, υπό την έγκριση ή τον έλεγχο και εποπτεία του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ).

Περαιτέρω, στις διατάξεις του άρθρου 103 παρ. 2 και 3 του Συντάγματος, με τις οποίες επιβάλλεται η νομοθετική πρόβλεψη οργανικών θέσεων για την κάλυψη των πάγιων και διαρκών αναγκών του Δημοσίου, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ορίζονται τα εξής: "Κανένας δεν μπορεί να διοριστεί υπάλληλος σε οργανική θέση που δεν είναι νομοθετημένη. Εξαιρέσεις μπορεί να προβλέπονται από ειδικό νόμο, για να καλυφθούν απρόβλεπτες και επείγουσες ανάγκες με προσωπικό που προσλαμβάνεται για ορισμένη χρονική περίοδο με σχέση ιδιωτικού δικαίου" (παρ. 2). "Οργανικές θέσεις ειδικού επιστημονικού, καθώς και τεχνικού ή βοηθητικού προσωπικού, μπορούν να πληρούνται με προσωπικό που προσλαμβάνεται με σχέση ιδιωτικού δικαίου. Νόμος ορίζει τους όρους για την πρόσληψη, καθώς και τις ειδικότερες εγγυήσεις τις οποίες έχει το προσωπικό που προσλαμβάνεται" (παρ. 3). Με την αναθεώρηση του Συντάγματος που έλαβε χώρα με το από 6.4.2001 ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής (ΦΕΚ Α 84/17.4.2001) και με σκοπό τη μέγιστη δυνατή διασφάλιση των συνταγματικών αρχών της ισότητας ενώπιον του νόμου, της αξιοκρατίας και της διαφάνειας κατά τις προσλήψεις στο Δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, προστέθηκε στο άρθρο 103 του Συντάγματος παράγραφος 7, που προβλέπει ότι: "Η πρόσληψη υπαλλήλων στο Δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται κάθε φορά, πλην των περιπτώσεων της παρ. 5 (περί της οποίας δεν πρόκειται στην ένδικη υπόθεση), γίνεται είτε με διαγωνισμό, είτε με επιλογή σύμφωνα με προκαθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια και υπάγεται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής, όπως νόμος ορίζει". Επίσης, στο ίδιο πιο πάνω άρθρο προστέθηκε παράγραφος 8 που προβλέπει ότι: "Νόμος ορίζει τους όρους και τη χρονική διάρκεια των σχέσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου στο Δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός καθορίζεται κάθε φορά, για την κάλυψη είτε οργανικών θέσεων και πέραν των προβλεπομένων στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 είτε πρόσκαιρων είτε απρόβλεπτων και επείγουσών αναγκών κατά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2. Νόμος ορίζει επίσης τα καθήκοντα που μπορεί να ασκεί το προσωπικό του προηγούμενου εδαφίου.

Απαγορεύεται η από το νόμο μονιμοποίηση προσωπικού που υπάγεται στο πρώτο εδάφιο ή η μετατροπή των συμβάσεών του σε αορίστου χρόνου. Οι απαγορεύσεις της παραγράφου αυτής ισχύουν και ως προς τους απασχολούμενους με σύμβαση έργου". Έτσι με την αναθεώρηση του άρθρου 103 του Συντάγματος η Ζ' Αναθεωρητική Βουλή επέβαλε στον κοινό νομοθέτη και στη διοίκηση αυστηρούς όρους σχετικά με την πρόσληψη προσωπικού για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Στους προαναφερόμενους κανόνες, τους οποίους αρχικά διατύπωσε ο κοινός νομοθέτης με τις διατάξεις του Π.Δ/τος 410/1988 και στη συνέχεια του Ν. 2190/1994 και του Ν. 2527/1997 και οι οποίοι κατέστησαν ήδη συνταγματικού επιπέδου, υπάγεται, ενόψει της αδιάσπικτης διατύπωσης του άρθρου 103 παρ. 7 και 8 του Συντάγματος, τόσο το προσωπικό που συνδέεται με το Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα άλλα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα με υπαλληλική σχέση δημοσίου δικαίου, όσο και το προσωπικό που προσλαμβάνεται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου για την πλήρωση οργανικών θέσεων σύμφωνα με το άρθρο 103 παρ. 3 και 8 του Συντάγματος.

Από το συνδυασμό των ως άνω διατάξεων προκύπτει ότι διαδοχικές συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου ή συμβάσεις έργου ορισμένης διάρκειας που υποκρύπτουν σχέσεις εξαρτημένης εργασίας συναπτόμενες για πρώτη φορά με το Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τους λοιπούς φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα υπό την ισχύ των πιο πάνω διατάξεων του άρθρου 103 παρ.7 και 8 του Συντάγματος (ήτοι από τις 18.4.2001 εφεξής) δεν μπορούν, ούτε και με νόμο, και να μετατραπούν σε συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας αόριστου χρόνου, έστω και αν καλύπτουν πάγιες και διαρκείς και όχι πρόσκαιρες ή απρόβλεπτες ανάγκες του οικείου φορέα που προέβη στην πρόσληψη. Ούτε καταλείπεται πλέον πεδίο εκτίμησης των συμβάσεων αυτών, κατ' ορθό νομικό χαρακτηρισμό της έννομης σχέσης κατά τη δικαστική διαδικασία, ως ενιαίας σύμβασης εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου αόριστου χρόνου στην περίπτωση που αυτές καλύπτουν πάγιες και διαρκείς ανάγκες διότι, έστω αν αν τούτο συμβαίνει, ο εργοδότης βάσει των πιο πάνω διατάξεων δεν έχει την ευχέρεια να προβεί στη σύναψη σύμβασης εξαρτημένης εργασίας αόριστου χρόνου, χωρίς την τήρηση της διαδικασίας και των προϋποθέσεων που θέτει ο νόμος για την πρόσληψη τακτικού προσωπικού. Δηλαδή, ένας τέτοιος χαρακτηρισμός είναι πλέον αλυσιτελής (ΑΠ 330/2022, ΑΠ 795/2020, ΑΠ 452/2020, ΑΠ 598/2019). Τυχόν αντίθετη ερμηνεία, ότι δηλαδή συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου με τις οποίες καλύπτονται πάγιες και διαρκείς ανάγκες μπορούν να αναγνωρίζονται, κατ' ορθό νομικό χαρακτηρισμό, ως συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας αόριστου χρόνου και μετά την πιο πάνω συνταγματική αναθεώρηση, θα είχε ως συνέπεια τη διαιώνιση ενός αποδοκιμασθέντος από τον αναθεωρητικό νομοθέτη φαινομένου (ΟΛΑΠ 6/2022, ΟΛΑΠ 19/2007, ΟΛΑΠ 20/2007, ΑΠ 795/2020, ΑΠ 106/2020, ΑΠ 598/2019). Περαιτέρω, η Οδηγία 1999/70/ΕΚ του Συμβουλίου της 28.6.1999 (που δημοσιεύθηκε στις 10.7.1999 στην Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και άρχισε να ισχύει από 10.7.2001, με δικαίωμα παράτασης της προθεσμίας για την ενσωμάτωση αυτής στην εσωτερική έννομη τάξη των κρατών - μελών κατά ένα έτος, του οποίου η Ελλάδα έκανε χρήση) έχει ως σκοπό την αποτροπή της κατάχρησης σύναψης διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου με τη λήψη από τα κράτη - μέλη, όταν δεν υπάρχουν ισοδύναμα μέτρα για την πρόληψη των καταχρήσεων, συγκεκριμένων μέτρων προσαρμογής (ρήτρα 5 του παραρτήματος αυτής). Η Οδηγία αυτή ειδικότερα παρέχει στα κράτη - μέλη ευρεία ευχέρεια επιλογών, μεταξύ περισσοτέρων λύσεων, προκειμένου να αποτρέψουν την καταχρηστική χρησιμοποίηση των διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, χωρίς να επιβάλλει, σε περίπτωση σύναψης τέτοιων συμβάσεων, το χαρακτηρισμό αυτών ως συμβάσεων αόριστου χρόνου, καθόσον τούτο προβλέπεται ως μέτρο δυννητικό (ΔΕΚ C - 212/2004). Η Οδηγία αυτή ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με τα Π.Δ/τα 81/2003 και 164/2004, που ήδη εφαρμόζονται στους εργαζομένους με συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα αντίστοιχα, η ισχύς των οποίων άρχισε από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης την 2.4.2003 και 19.7.2004, αντίστοιχα. Η επιλογή από την ελληνική πολιτεία με το Π.Δ/μα 164/2004 των μέτρων που αυτό προβλέπει για την επίτευξη του στόχου της εν λόγω με αριθ. 1999/70 Οδηγίας έγινε, αφού αυτή έλαβε υπόψη, όπως ορίζει και η Οδηγία, τις ανάγκες ειδικών τομέων, όπως είναι μεταξύ άλλων και ο ευρύτερος δημόσιος τομέας, που δικαιολογεί διαφορετική ρύθμιση σε σχέση με τον ιδιωτικό τομέα, καθόσον υφίστανται διαφορές στη φύση της εργασίας και διαφορετικά χαρακτηριστικά του εργασιακού περιβάλλοντος και των διαδικασιών πρόσληψης στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, εξού και η θέσπιση των πιο πάνω διατάξεων του άρθρου 103 του Συντάγματος. Οι ρυθμίσεις του ανωτέρω Π.Δ/τος κρίθηκαν συμβατές με το κοινοτικό δίκαιο (ΔΕΕ της 23.4.2009 υποθέσεις C - 378 έως C - 380 Α. κλπ). Ειδικότερα, με την ως άνω απόφαση μεταξύ άλλων κρίθηκε ότι οι τροποποιήσεις που επέφερε το Π.Δ/μα 164/2004 σε σχέση με την προστασία που παρείχετο υπό το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς της εφαρμογής του άρθρου 8 παρ.3 του Ν. 2112/1920 και στις διαδοχικές συμβάσεις ορισμένου χρόνου απασχολούμενων στο δημόσιο τομέα δεν συνιστούν υποβάθμιση του γενικού επιπέδου προστασίας των εν λόγω εργαζομένων, κατά την έννοια της ρήτρας 8 σημείο 3 της οδηγίας, εφόσον αφορούν περιορισμένη κατηγορία εργαζομένων που έχουν συνάψει συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου (σκέψεις 122 επ. ιδίως σκέψη 146 ε.α) περίπτωση που συντρέχει εν προκειμένω κατά τα κατωτέρω διαλαμβανόμενα. Περαιτέρω το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την υπ' αριθ. C 760/18 της 21ης Φεβρουαρίου 2021 απόφασή του έκρινε προσφάτως επί προδικαστικού ερωτήματος του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λασιθίου ότι "η ρήτρα 5 σημείο 1 της συμφωνίας - πλαισίου για την εργασία ορισμένου χρόνου έχει την έννοια ότι, όταν έχει σημειωθεί καταχρηστική χρησιμοποίηση διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, κατά την έννοια της διάταξης αυτής, η υποχρέωση του αιτούντος δικαστηρίου να ερμηνεύσει και να εφαρμόσει, κατά το μέτρο του δυνατού, όλες τις κρίσιμες διατάξεις του εσωτερικού δικαίου κατά τρόπο ώστε να επιβληθεί η προσήκουσα κύρωση για την κατάχρηση και να εξαλειφθούν οι συνέπειες της παραβίασης του δικαίου της Ένωσης, περιλαμβάνει την εκτίμηση του ζητήματος αν οι διατάξεις

προγενέστερης και εισέτι ισχύουσας νομοθεσίας που επιτρέπει την μετατροπή διαδοχικών συμβάσεων ορισμένου χρόνου σε σύμβαση αορίστου χρόνου μπορούν, ενδεχομένως, να εφαρμοσθούν στο πλαίσιο της σύμφωνης αυτής ερμηνείας, μολονότι εθνικές διατάξεις συνταγματικής φύσης απαγορεύουν απολύτως τέτοια μετατροπή, όσον αφορά το δημόσιο τομέα". Όμως η ως άνω ερμηνευτική εκδοχή, (και υπό την αυτονόητη προϋπόθεση ότι οι διατάξεις του ενωσιακού δικαίου κατισχύουν και των συνταγματικών ρυθμίσεων των κρατών - μελών της Ένωσης, όπως παγίως άλλωστε δέχεται το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως ακρογωνιαίου λίθου για τη λειτουργία της Ένωσης, (υποθ. C. 26/1962 G. & L., υποθ. C. 6/1964 C. vs E.) που σε κάθε περίπτωση θα μπορούσε να τύχει εφαρμογής μόνο σε όλως οριακές περιπτώσεις διαδοχικών συμβάσεων ορισμένης διάρκειας, όπως άλλωστε συνάγεται και από τη χρήση του όρου "ενδεχομένως" από το ως άνω Δικαστήριο, αναγκαίως προϋποθέτει ότι κατά το εσωτερικό (ελληνικό) δίκαιο για την ερμηνεία του οποίου αποκλειστική αρμοδιότητα έχουν μόνο τα Ελληνικά Δικαστήρια, υπάρχει εισέτι έδαφος εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 8 παρ.3 του Ν. 2112/1920 στους απασχολούμενους στο δημόσιο τομέα με διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου (βλ. και σκέψεις 63, 67 και 70 στην ως άνω υπ' αριθμ. C 760/18 απόφαση). Τέτοιο έδαφος εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 8 παρ.3 του Ν. 2112/1920 στους απασχολούμενους στο δημόσιο τομέα με διαδοχικές συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου δεν υφίσταται όμως μετά την έναρξη εφαρμογής (18.4.2001) της πιο πάνω Συνταγματικής Αναθεώρησης, κατά τα ήδη προαναφερθέντα, αφού τούτο θα αντέβαινε ευθέως στη διάταξη του άρθρου 103 παρ.8 του Συντάγματος και θα οδηγούσε αναγκαίως σε μια *contra legem* ερμηνεία των συνταγματικών αυτών ρυθμίσεων (ΟΛΑΠ 6/2022, ΑΠ 330/2022). Στο σημείο αυτό πρέπει συνακόλουθα να ερευνηθεί, εάν στο πλαίσιο του ελληνικού δικαίου υφίστανται άλλα αρκούντως αποτελεσματικά και αποτρεπτικά μέτρα που να αποτρέπουν και εάν συντρέχει περίπτωση, να επιβάλλουν κυρώσεις στην καταχρηστική χρησιμοποίηση των διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου στο δημόσιο τομέα, διασφαλίζοντα έτσι την πλήρη αποτελεσματικότητα των κανόνων που θεσπίσθηκαν με την ως άνω Οδηγία (βλ. 1389/2023 ΑΠ).

Στην προκειμένη περίπτωση, όλες οι σχετικές συμβάσεις και οι ανανεώσεις τους, που επικαλούνται οι ενάγοντες καταρτίσθηκαν μετά την 18-4-2001, ήτοι μετά την ισχύ των διατάξεων των παρ. 7 και 8 του άρθρου 103 του Συντάγματος (18-4-2001), οπότε, σε οποιαδήποτε σύμβαση με το Δημόσιο, με Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Ν.Π.Δ.Δ. και επιχειρήσεις, που ανήκουν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, δεν επιτρέπεται η μετατροπή τους από ορισμένου χρόνου, σε αορίστου και, συνεπώς η, κατ' αυτόν τον τρόπο και χωρίς την τήρηση των προβλεπομένων από την παρ. 7 του άρθρου 103 του Συντάγματος διατυπώσεων μονιμοποίηση και, κατ' επέκταση, η δικαστική αναγνώριση ύπαρξης μιας τέτοιας (παράνομης) εργασιακής σχέσης. Και αυτό, διότι το εναγόμενο ΝΠΔΔ, ως εμπύκτον στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 2190/1994, όπως προαναφέρθηκε, δεν είχε τη νομική δυνατότητα να συνάψει συμβάσεις αορίστου χρόνου, χωρίς την τήρηση των διατυπώσεων του προαναφερθέντος νόμου και συγκεκριμένα, κατά παρέκκλιση τις θεσπιζόμενης από το νόμο αξιοκρατικής διαδικασίας επιλογής προσωπικού από την ανεξάρτητη διοικητική αρχή του Ανωτάτου Συμβουλίου Επιλογής προσωπικού (ΑΣΕΠ). Οποιαδήποτε δε προσπάθεια μονιμοποίησης των εναγόντων, ακόμη και εάν η εργασία τους κάλυπτε πάγιες και διαρκείς του εναγόμενου, προσκρούει, στη ρητή απαγόρευση τόσο του άρθρου 21 παρ. 2 του ίδιου νόμου, όσο κυρίως στο άρθρο 103 παρ.8 του Συντάγματος. Ούτε μπορεί να τύχει εφαρμογής η γενική διάταξη του άρθρου 671 ΑΚ, αλλά και η διάταξη του άρθρου 8 του Ν. 2112/1920, σύμφωνα με τις οποίες καθίσταται δυνατή η μετατροπή μίας σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου σε αορίστου, όταν ο καθορισμός της διάρκειας της δεν δικαιολογείται από τη φύση της σύμβασης και ετέθη σκόπιμα προς καταστρατήγηση των περί υποχρεωτικής καταγγελίας της υπαλληλικής σύμβασης διατάξεων του ίδιου νόμου (Ν. 2112/1920), αφού, όταν η σύναψη σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου επιβάλλεται από διάταξη νόμου, όπως συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση με το Ν. 2190/1994, δεν συνιστά αδικαιολόγητο καθορισμό της διάρκειας της σύμβασης, ούτε καταστρατήγηση των διατάξεων του Ν. 2112/1920, ενώ, τέλος, και κυρίως, λόγω της ως άνω αδιάσπικτης διατύπωσης της διάταξης του άρθρου 103 παρ. 8 του Συντάγματος, δεν επιτρέπεται στην προκειμένη περίπτωση είτε η μετατροπή των διαδοχικών συμβάσεων των εναγόντων σε σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου, είτε ο εξ αρχής χαρακτηρισμός τους ως τέτοιων, αφού άπασες οι συμβάσεις έλαβαν χώρα μετά τη θέση σε ισχύ της διάταξης του άρθρου 103 παρ. 8 του Συντάγματος. Τέλος, ούτε κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Π.Δ. 164/2004 και ειδικότερα του (μεταβατικού χαρακτήρα) άρθρου 11 αυτού, με την οποία προβλέπονται οι προϋποθέσεις για τη μετατροπή των διαδοχικών συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου σε αόριστης διάρκειας δεν εμπίπτουν στο χρονικό διάστημα από την 10-7-2002 (ημέρα, που έπρεπε να ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη η παραπάνω Οδηγία) έως την 19-7-2004 (ημέρα της έναρξης ισχύος του ΠΔ 164/2004), καθόσον δεν πληρούται η προϋπόθεση συμπλήρωσης συνολικής χρονικής διάρκειας

διαδοχικών συμβάσεων τουλάχιστον 24 μηνών ή τριών ανανεώσεων πέραν της αρχικής σύμβασης με συνολικό ελάχιστο χρόνο απασχόλησης 18 μηνών εντός χρονικού διαστήματος 24 μηνών από την αρχική σύμβαση.

Συνεπώς τα αιτήματα να αναγνωριστούν ότι συνδέονται με το εναγόμενο ΝΠΔΔ με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, και να υποχρεωθεί το εναγόμενο να τους απασχολεί δυνάμει σύμβασης εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, στις θέσεις, ειδικότητες και με τις αποδοχές, που αντιστοιχούν στην υπηρεσιακή τους ένταξη και εξέλιξη, λαμβανομένων υπόψη και των λοιπών τυπικών τους προσόντων είναι μη νόμιμα.

Το Δικαστήριο, το οποίο με την υπ' αριθμ. 1389/2023 απόφαση του δέχθηκε ότι οι άνω ενάγοντες συνδέονται με το εναγόμενο με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, αναγνωρίζοντας ότι συνδέονται με το εναγόμενο με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου και αναγνώρισε την ακυρότητα της καταγγελίας της σύμβασης εργασίας των εναγόντων και υποχρέωσε το εναγόμενο να αποδέχεται στο μέλλον τις προσηκόντως προσφερόμενες υπηρεσίες υπό καθεστώς συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στη θέση, ειδικότητα και με τις αποδοχές που αντιστοιχούν εκ του νομού σε αυτές, με απειλή χρηματικής ποινής εκατό (300) ευρώ για κάθε ημέρα μη συμμόρφωσης του εναγομένου με την ανωτέρω διάταξη, εσφαλμένα εφάρμοσε και ερμήνευσε το νόμο.

Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 72 του Ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκε από την παρ.1 του άρθρου 3 του Ν.4623/2019, την περίπτ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 177 του Ν. 4635/19 και αντικαταστάθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 40 του Ν. 4735/20 και τροποποιήθηκε από την παρ.1 του άρθρου 37 του Ν.4915/22 η Δημοτική Επιτροπή.....«ι) Αποφασίζει για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές και αποφασίζει για την άσκηση ή μη όλων των ένδικων βοηθημάτων και των ένδικων μέσων, καθώς και για την παραίτηση από αυτά, πλην των περιπτώσεων δικών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης μεταξύ εργαζομένων και του δήμου, στις οποίες η άσκηση ενδίκων μέσων είναι υποχρεωτική. Επίσης, αποφασίζει τον συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχει αντικείμενο ποσό έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, πλέον ΦΠΑ. Όταν το αντικείμενο της δίκης είναι άνω του ποσού αυτού, τότε εισηγείται τη λήψη απόφασης από το δημοτικό συμβούλιο. Δεν επιτρέπεται συμβιβασμός ή κατάργηση δίκης για απαιτήσεις μισθών, επιδομάτων, αποζημιώσεων, εξόδων παράστασης, εξόδων κίνησης και γενικά μισθολογικών παροχών οποιασδήποτε μορφής, εξαιρουμένων εκείνων για τις οποίες το νομικό ζήτημα έχει επιλυθεί με απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου. Η απόφαση της Δημοτικής Επιτροπής για τις περιπτώσεις των προηγούμενων εδαφίων, πλην αυτών που αφορούν στον προσδιορισμό ή τη μετατροπή της εργασιακής σχέσης κατά τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο, λαμβάνεται ύστερα από γνωμοδότηση δικηγόρου, η έλλειψη της οποίας συνεπάγεται ακυρότητα της σχετικής απόφασης. Η παρούσα ρύθμιση ισχύει και όταν η αρμοδιότητα ασκείται από το δημοτικό συμβούλιο».

Επίσης, σας καθιστώ γνωστό ότι το ΝΠΔΔ με την επωνυμία «Ο ΗΛΕΙΟΣ» με την υπ' αριθμ. 33/2023 απόφαση του, αποφάσισε ομόφωνα την αποδοχή εν συνόλω της αγωγής, επί της οποίας εκδόθηκε η ανωτέρω απόφαση, γεγονός το οποίο πρέπει να ληφθεί υπόψη από Εοάς, καθόσον τυχόν μη άσκηση εφέσεως, θα έχει ως αποτέλεσμα την τελεσιδικία της αποφάσεως, η δε καταβολή των υπηρεσιών των εναγόντων θα βαρύνει τον προϋπολογισμό του Δήμου.

Τέλος η υπ' αριθμ. 1389/2023 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών δεν έχει επιδοθεί στον Δήμο, ούτε στο πρώην ΝΠΔΔ με την επωνυμία «Ο ΗΛΕΙΟΣ», οπότε η προθεσμία άσκησης έφεσης είναι δύο έτη από την δημοσίευση της απόφασης, ήτοι καταληκτική ημερομηνία άσκησης του ένδικου μέσου είναι η 17-12-2025.

Γ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Κατόπιν τούτου, γνωμοδοτώ την άσκηση του ένδικου μέσου της εφέσεως κατά της υπ' αριθμ. 1389/2023 αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, καθόσον πιθανολογώ ότι αυτή θα ευδοκιμήσει, διότι οι συναφθείσες με το ΝΠΔΔ, συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου των εναγόντων, για τα αναγραφόμενα στην αγωγή χρονικά διαστήματα, ήτοι μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων των παρ. 7 και 8 του άρθρου 103 του Συντάγματος (17.4.2001), δεν μπορούν να εκτιμηθούν και να χαρακτηρισθούν ότι συνιστούν ενιαία σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 8 παρ.3 του Ν. 2112/1920, αφού κάτι τέτοιο προσκρούει στις εν λόγω συνταγματικές διατάξεις και άγει συνακόλουθα σε *contra legem* ερμηνεία των πιο πάνω συνταγματικών ρυθμίσεων, ακόμη και αν οι ενάγοντες εξυπηρετούσαν πάγιες και διαρκείς ανάγκες του ΝΠΔΔ.».

Τον λόγο πήρε ο Πρόεδρος-Δήμαρχος, ο οποίος πρότεινε την μη άσκηση του ενδίκου μέσου της έφεσης κατά της υπ' αριθμ. 1389/2023 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών για τον λόγο ότι το ΝΠΔΔ «Ο ΗΛΕΙΟΣ» με την υπ' αριθμ. 33/2023 απόφασή του αποφάσισε ομόφωνα την

αποδοχή εν συνόλω της αγωγής, επί της οποίας εκδόθηκε η ανωτέρω απόφαση και χορήγησε την εντολή στον πληρεξούσιο δικηγόρο του Νομικού Προσώπου να ομολογήσει το περιεχόμενο της αγωγής και να μην αντιλέξει. Ως εκ τούτου από την στιγμή που το ΝΠΔΔ αποδέχθηκε και συνομολόγησε το περιεχόμενο της αγωγής, δεν κρίνεται πιθανή η ευδοκίμηση του ένδικου μέσου της έφεσης.

Κατόπιν τούτων ο Πρόεδρος κάλεσε τα μέλη να τοποθετηθούν και να ψηφίσουν.

Η Δημοτική Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη: το άρθρο 9 «Αρμοδιότητες δημοτικής επιτροπής - Προσθήκη άρθρου 74 Α στον ν. 3852/2010, του ν.5056/2023 (163 Α'), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, τη γνωμοδότηση της Νομικής Συμβούλου του Δήμου και την υπ' αριθμ. 33/2023 απόφαση του ΝΠΔΔ «Ο ΗΛΕΙΟΣ»,

Αποφασίζει ομόφωνα

Την μη άσκηση του ένδικου μέσου της έφεσης κατά της υπ' αριθμ. 1389/2023 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

Κατά της παρούσας χωρεί προσφυγή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 227 Ν. 3852/2010, όπως έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 118 του Ν.4555/18 (ΦΕΚ 133Α) «Πρόγραμμα ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι».

Η απόφαση αυτή πήρε αύξοντα αριθμό 531/2025

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ/ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ
Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ/ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ